

Ronald McDonald

# HUISwerk

lespakket voor basisscholen Groep 6, 7 en 8



# Er klopt iets niet met het hart van Jelle

Ziek zijn is af en toe best leuk. Je hoeft dan lekker een dagje niet naar school en krijgt 's avonds je lievelingseten. En je mag misschien wel de hele dag televisie kijken of gamen. Als je ouders het nodig vinden, bellen ze een dokter. Meestal komt die dezelfde dag nog langs om te kijken wat je precies hebt. Als het niet ernstig is, schrijft de dokter een drankje of tabletten voor, waardoor je je al direct een stuk beter voelt. Voordat je het weet sta je weer naast je bed.

Zoals je misschien wel eens hebt gemerkt in je klas of in je buurt, zijn sommige kinderen vaker ziek dan jij. En vooral ook veel langer. En voor die kinderen is ziek zijn meestal niet leuk. Vaak worden ze behandeld door ziekenhuisdokters. Deze dokters, ofwel specialisten, weten samen heel veel over je lichaam. Zo is er een speciale dokter voor je botten. En een dokter die alles weet van je buik. Weer een ander weet alles van je longen. Ook voor je spieren is er een specialist. Wist jij dat je hart ook een spier is?

## Het verhaal dat nu komt gaat over Jelle. Hij heeft iets aan zijn hart.

### Er klopt iets niet met het hart van Jelle

Jelle is elf jaar en weet veel van voetbal af. Je kunt hem er echt alles over vragen. Hij heeft nooit gevoetbald, maar weet alles van de televisie. Want zelf kan Jelle niet sporten. Zelfs tikkertje spelen op het schoolplein is voor hem al te zwaar. Dat komt omdat zijn hart niet in orde is. Al vanaf zijn geboorte. Daarom is Jelle, toen hij klein was, al vaak in het ziekenhuis geweest voor operaties.

Binnenkort gaat Jelle weer naar het ziekenhuis om geopereerd te worden. Om heel eerlijk te zijn: hij vindt dat best eng. Zal het wel goed gaan? Een hartoperatie is niet niks! Hij komt vast en zeker met andere kinderen op de zaal te liggen. Dat is wel leuk. Misschien krijgt hij er wel een vriendje of vriendinnetje. Dat zou helemaal leuk zijn. En dan maar hopen dat de dokters en verpleegsters een beetje aardig zijn.

Maar het allerbelangrijkste is dat Jelle, straks als hij weer beter is, eindelijk zelf een balletje kan trappen op straat. En misschien kan hij op school weer meedoen met gym en hoeft hij niet meer langs de kant te zitten kijken.

### Niet ieder ziekenhuis is dichtbij

Misschien ben je er wel eens langs gekomen, het ziekenhuis bij jou in de buurt. Daar kun je geholpen worden als je bijvoorbeeld je been hebt gebroken en er gips omheen moet, of als je een groot gat in je hoofd hebt dat gehecht moet worden. Of als je amandelen geknipt moeten worden omdat je heel vaak keelontsteking hebt.

De specialisten die daar werken maken je meestal in korte tijd weer beter. Maar sommige ziektes, zoals de hartziekte van Jelle, zijn heel ingewikkeld. Als het ziekenhuis bij jou in de buurt geen dokter heeft die heel veel van jouw ziekte af weet, moet je naar een ziekenhuis in een andere plaats. Daar hebben ze dan wel de juiste specialist. Of misschien zelfs een professor die écht alles weet van je ziekte. Een professor is een dokter die zoveel weet dat hij andere dokters les kan geven.

Jelle woont in Overijssel. Zijn hartzdokter werkt in Amsterdam, in een ziekenhuis met alleen maar kinderen. Dat is dus een lange reis voor Jelle.

## Hallo, ik ben Jelle

Voordat Jelle geopereerd wordt, gaat hij samen met zijn vader en moeder nog een keer naar de specialist in Amsterdam. De specialist wil Jelle nog een keer onderzoeken. Daarna maken ze een afspraak voor de operatie. Jelle hoeft nog niet te blijven, maar hij mag wel vast een kijkje nemen op de afdeling. Dat vindt hij eigenlijk nog spannender dan het bezoekje aan de dokter. Maar ja, de dokter kent hij dan ook al een tijdje.

Samen met zijn ouders stapt Jelle in de lift. Wat is het een groot ziekenhuis en wat zijn er veel verdiepingen! In de lift hangen kindertekeningen van auto's, clowns en vlinders. Als de deur open gaat staat er een verpleegster op hen te wachten. Ze heet Letty. Op haar T-shirt heeft ze een gekleurde button waar haar naam op staat. "Hallo, ik ben Jelle", zegt Jelle en hij geeft de verpleegster een hand. De verpleegsters en broeders hebben hier helemaal geen uniform aan. Ze dragen gewoon een wit T-shirt en een witte broek. Er komt nog een mevrouw naar hen toe. Ze heeft een spijkerbroek aan en op haar button staat Linda. Ze is één van de dokters.

Samen met Letty en Linda loopt Jelle een rondje over de afdeling. Ze zijn erg aardig voor hem. Hij mag alles vragen wat hij maar weten wil. Hij wil bijvoorbeeld weten waarom sommige kinderen alleen op een kamer liggen. Linda vertelt dat die kinderen een ziekte hebben die besmettelijk is. Maar kinderen liggen ook wel eens een poosje alleen, omdat ze gewoon extra rust nodig hebben.

Jelle ziet dat bij een paar kinderen een fles naast hun bed hangt met daaraan een slangetje dat weer aan hun arm vast zit. "Hier komt vocht doorheen en medicijnen", zegt Letty. "Het kan ook zijn dat je een slangetje door je neus krijgt waar eten doorheen gaat. Geen boterhammen natuurlijk, maar vloeibaar eten. Als je dan zelf weer kunt eten mag het slangetje eruit."

Letty laat aan Jelle een bordje zien dat aan de kamerdeur is gehangen. Op het bord staat hoe laat je ontbijt gebracht wordt, wanneer er gespeeld mag worden, hoe laat het bezoek komt, wat het middageten is, hoe laat je televisie mag kijken en hoe laat je gaat slapen. Wat een programma! Daar word je wel moe van zeg.

De meeste kinderen hier zien er helemaal niet zo ziek uit. Ze lopen ook allemaal in hun eigen kleren. Er is bijna geen pyjama te zien. Linda vertelt dat het goed voor kinderen is om gewone kleren aan te hebben. Dan is het net of je niet echt ziek bent en bovendien is het makkelijker bij het spelen.

## Een stad voor kinderen

Bovenop het ziekenhuis is een verdieping speciaal voor kinderen: Ronald McDonald VU Kinderstad. Hier kun je lekker spelen met elkaar. Twee jongens zitten aan tafel te tekenen, een ander speelt Nintendo en een meisje zit te eten. Haar moeder zit bij haar en eet een boterhammetje mee. In het kinderziekenhuis mogen je vader en moeder altijd langskomen als er iets is.

Dat geeft een fijn gevoel. Want je weet dat je niet alleen hoeft te zijn als je pijn hebt of verdrietig bent. En wie kunnen je nou beter troosten dan je eigen ouders?

Jelle komt ogen te kort. Hij raakt maar niet uitgekeken. Er is een voetbalveldje, een race-auto en een hoek met computers, zodat hij met zijn klasgenoten kan chatten! Hij heeft ook een enorme kast vol speelgoed ontdekt. Het lijkt wel een speelgoedwinkel, zo veel ligt er. Spelletjes, lego, poppen, tekenspullen, boeken, auto's. Er is voor iedereen wel wat bij. Jelle ziet het helemaal zitten.

Op de afdeling waar Jelle ligt is nog een linnenkamer. Hier liggen op een groot rek alle onderbroekjes op keurige stapeltjes. Alle broekjes van dezelfde maat bij elkaar. "Die krijg je aan als je geopereerd wordt", zegt verpleegster Letty. Voor de allerkleinste patiëntjes liggen er babykleertjes en ook vind je er pyjama's en kleren van het ziekenhuis in allerlei maten. Maar de kinderen dragen meestal hun eigen kleren.

Overal op de gangen en in de kamers hangen vrolijke posters aan de wand en mobiles aan het plafond. Die zijn allemaal door de kinderen zelf gemaakt. Iedereen heeft ook ontzettend veel kaarten boven zijn bed hangen. Allemaal gestuurd door vriendjes en vriendinnetjes en oma's en opa's en ooms en tantes. Want reken maar dat niemand je vergeet als je in het ziekenhuis ligt.

Als ze alles bekeken hebben, gaan ze naar het kantoortje van verpleegster Letty. Ze vertelt aan Jelle dat hij na de operatie eerst even een paar dagen op een andere afdeling komt te liggen. Die afdeling noemen ze "intensive care". Daar hebben ze allemaal machines waarop ze kunnen zien hoe het met je gaat. En zo gauw als hij zich weer wat sterker voelt, komt hij weer gezellig bij Letty en de andere kinderen op de afdeling. Jelle is helemaal gerustgesteld. Het valt allemaal best mee.



### **Maar mama en papa blijven toch wel?**

Jelle's ouders blijven logeren in het Ronald McDonald Huis. Maar wat is dat nu eigenlijk, een Ronald McDonald Huis?

Als je, zoals Jelle, geopereerd moet worden in een speciaal ziekenhuis en dat ziekenhuis is niet in de buurt, dan heb je een probleem. Je wilt je vader en je moeder natuurlijk zo vaak als het kan zien en je ouders willen ook graag iedere dag bij jou zijn. Maar ja, als ze iedere dag honderden kilometers af moeten leggen, is dat best moeilijk. De meeste ouders hebben geen familie in de buurt waar ze zo lang kunnen logeren en hotels zijn vaak erg duur. Gelukkig is er een oplossing voor dit probleem. Op vijftien plaatsen in Nederland, van Groningen tot aan Maastricht, zijn Ronald McDonald Huizen gebouwd, vlakbij of zelfs in of op een ziekenhuis.

Stel je voor dat jij, net zoals Jelle, in een ver ziekenhuis opgenomen moet worden. Als er een Ronald McDonald Huis is, dan kunnen je ouders daar logeren zolang als het nodig is. Als er dan iets gebeurt, zijn ze in twee tellen bij je. Bovendien is het natuurlijk wel zo fijn om te weten dat ze vlakbij zijn en altijd langs kunnen komen. Want vaders en moeders zijn altijd welkom in het ziekenhuis.

En wat ook heel fijn is: in het Ronald McDonald Huis hebben ze een eigen kamer en kunnen ze je altijd rechtstreeks op de afdeling bellen. En jij natuurlijk naar je ouders als je ze iets wilt vertellen.

### **Hoe ziet zo'n Ronald McDonald Huis er uit?**

Binnen is een groot aantal slaapkamers voor ouders van zieke kinderen. Het kan zijn dat een moeder hier doordeweeks alleen slaapt. De vader komt dan met de andere kinderen alleen in het weekend logeren. Maar als je ouders allebei de hele tijd willen logeren, dan kan dat ook.

Elk Ronald McDonald Huis heeft een grote moderne keuken, die door meerdere gezinnen tegelijk kan worden gebruikt. Zes fornuizen, zes koelkasten, een paar tafels, alles is er. Om je ouders hoeft je je dus geen zorgen te maken. En zij ook niet om jou, want ze lopen zo het ziekenhuis binnen waar jij bent.

In het Huis is ook een gezellige woonkamer vol met bloemen en een televisie. Voor de broertjes en zusjes die komen logeren is er speelgoed, een dvd-speler, stripverhalen en nog veel meer. Maar het fijnste is dat ouders elkaar hier ook kunnen ontmoeten en kunnen praten over de ziekte van hun kind. Zo geven ze elkaar veel steun.

Omdat het Ronald McDonald Huis zo'n goed logeeradres is voor ouders, hebben veel mensen die in de buurt werken en wonen zich aangemeld als vrijwilliger. Ze komen helpen het Huis netjes in orde te houden. Want de boel moet wel schoon blijven. Maar ook voor de was en het beantwoorden van allerlei vragen draaien deze mensen hun hand niet om. Ze doen heel nuttig werk, dat begrijp je.

### **Waar staan de Ronald McDonald Huizen?**

Niet alleen in Nederland, ook in andere Europese landen zijn er Ronald McDonald Huizen. Maar het is begonnen in Amerika, in 1974. Er was daar een meisje heel erg ziek. Haar ouders waren vaak bij haar in het ziekenhuis, wat zij natuurlijk erg fijn vond. Haar vader heeft toen samen met de dokter het plan bedacht om geld in te zamelen om andere zieke kinderen te helpen. Zo konden hun ouders ook dicht in de buurt zijn. De vader en dokter bedachten toen dat het een goed idee zou zijn om een huis te bouwen, waar ouders van zieke kinderen konden logeren als hun kind in het ziekhuis lag. De restaurants van





Op vakantie in Ronald McDonald Kindervallei

McDonald's vonden dat ook een geweldig idee en omdat zij veel geld gaven voor de bouw ervan, kreeg het huis de naam Ronald McDonald Huis, net als de clown. Nu zijn er over de hele wereld wel bijna 300 Ronald McDonald Huizen te vinden. En dat worden er nog veel meer. Ook in Nederland.

Maar ja, zo'n Huis kost veel geld. De ouders die komen logeren betalen maar een klein bedrag per nacht. Dat is omdat niet alle ouders even rijk zijn en ook omdat ouders van zieke kinderen toch al zoveel extra kosten hebben. In het Huis kunnen ze uitrusten van alle spanning, naar de televisie kijken, eten koken, de was doen, gezellig met andere ouders praten en lachen. Als het mooi weer is, kunnen ze lekker in de tuin zitten of een eindje gaan fietsen. Daarom zijn we blij dat er steeds meer mensen zijn die het Ronald McDonald Huis ook een goed idee vinden en geld willen blijven geven. Alle bijdragen zijn welkom!

### Zet 'm op Jelle

Op de dag dat hij naar het ziekenhuis moet, is Jelle erg nerveus. Zijn vader en moeder zijn ook een beetje zenuwachtig, maar dat laten ze niet aan Jelle merken. Gelukkig weten ze dat ze niet ver van elkaar vandaan zullen zijn. Zijn ouders slapen immers in het Ronald McDonald Huis. En in het weekend komen ook zijn zusjes Barbara en Annemieke logeren!

In het ziekenhuis mogen ze meteen doorlopen naar de kinder-afdeling. Het is een erg spannend moment. Jelle wil eigenlijk meteen kennis maken met de andere kinderen, maar daar moet hij even mee wachten. Eerst moet hij onderzocht worden. Dat is nodig voor de operatie. Wegen, meten, noem maar op. Als de dokter klaar is, dringt het tot Jelle door: het ziekenhuisleventje is begonnen. Gelukkig is hij niet alleen. Zijn knuffel van toen hij nog klein was, zijn lievelingsspeelgoed en de nieuwe strips, die oma voor hem gekocht heeft, mogen gewoon mee. Jelle voelt zich daardoor al een beetje thuis. En hij weet dat zijn ouders dichtbij blijven. Dat is een heel veilig gevoel.

### Een paar dagen later

De dagen gaan heel vlug voorbij. Af en toe moet Jelle wel even huilen. Dan is hij een beetje bang, of boos, of verdrietig. Dat mag best, want dat hoort erbij als je in het ziekenhuis ligt. Maar er zijn ook leuke dingen, zoals spelen met de andere kinderen. Hij heeft er al een nieuw vriendje bij gekregen.

Een dag voor de operatie komt er een verpleger bij Jelle die Hassan heet. Hij heeft een fotoboek bij zich en daarmee vertelt hij precies hoe alles in zijn werk zal gaan. Dit stelt Jelle erg op zijn gemak. Hassan vertelt verder dat zijn moeder hem mag komen wassen



voor de operatie. Vlak van tevoren zal de hartdokter nog even langs komen om te kijken of alles in orde is. En daarna komt de anesthesist, de slaapdokter, hem in slaap brengen. Dat noemen ze narcose. "Het is helemaal niet eng", zegt Hassan. "Je kunt kiezen tussen een kapje en een spuitje." "Liever een kapje", zegt Jelle. Hij heeft al genoeg spuitjes gehad. Hassan zegt: "Na de narcose word je naar de operatiekamer gebracht. Je moeder mag dan natuurlijk mee. Ze krijgt dan wel een rare muts op haar hoofd, een lapje voor haar mond en slossen over haar schoenen." Dat wordt lachen! Zelf krijgt Jelle een lichtblauw jasje aan en een onderbroek van het ziekenhuis. Op de foto van de operatiekamer ziet Jelle een enorme lamp boven de operatietafel. De dokter die opereert moet natuurlijk alles goed kunnen zien. Tjonge, dat wordt wat morgen. Gelukkig is hij niet meer bang, want Hassan heeft hem echt alles uitgelegd. Trouwens, als de operatie klaar is en hij op de uitslaapkamer wakker wordt, zitten zijn ouders naast zijn bed. En als hij zich straks weer sterk voelt, mag hij ook een keer in het Ronald McDonald Huis gaan spelen. Alles komt vast goed.

### **Even een thuis dat heel dichtbij is**

Morgen is het zover. Jelle is moe. Hij kan zijn ogen bijna niet meer open houden. Zijn vader en moeder wachten tot hij echt slaapt en gaan dan stilletjes naar huis. Niet naar Overijssel natuurlijk, maar door de tuin naar het Ronald McDonald Huis. Daar gaan ze even een lekker kopje koffie drinken en praten met andere ouders die er logeren. Meer kunnen ze nu toch niet doen voor Jelle, maar als hij wakker wordt, belt de verpleegster direct op naar het Ronald McDonald Huis, zodat ze in een paar minuten bij hem zijn.

### **Andere Ronald McDonald Huizen**

Jelle heeft een hartziekte, waarvoor hij soms naar een ziekenhuis moet. Er zijn ook kinderen die een ziekte in hun hoofd hebben. Dat is vervelend, want andere mensen kunnen vaak niet aan je zien dat je ziek bent. Het ene moment ben je bijvoorbeeld heel rustig en dan kun je zomaar heel erg boos worden. Het is moeilijk om uit te leggen wat er opeens met je aan de hand is. Gelukkig zijn er ook dokters die daar veel over weten: psychiaters. Zij kunnen je helpen als je een ziekte in je hoofd hebt. Je gaat dan een paar keer per week naar een speciaal ziekenhuis en misschien moet je er een tijdje blijven. Vaak gaat de ziekte dan over. Of je bent zo goed geholpen dat je naar huis mag, omdat je precies weet wat je moet doen als je er last van hebt. Kinderen die in zo'n ziekenhuis blijven, vinden het ook fijn als hun ouders, broertjes en zusjes dichtbij zijn. Daarom is er ook een Ronald McDonald Huis bij een psychiatrisch ziekenhuis.

Sommige kinderen zijn niet ziek, maar hebben iets vervelends meegeemaakt. Een auto-ongeluk bijvoorbeeld. Dan heeft je lijf een grote klap gehad en moet je herstellen. Om die kinderen te helpen, zijn er ook speciale dokters. Zij werken in een revalidatiecentrum. Daar kunnen kinderen opnieuw leren lopen en fietsen. Bij verschillende revalidatiecentra in Nederland is of komt een Ronald McDonald Huis. Zo kan de familie van die kinderen in de buurt blijven en zorgen dat ze gauw weer beter worden.

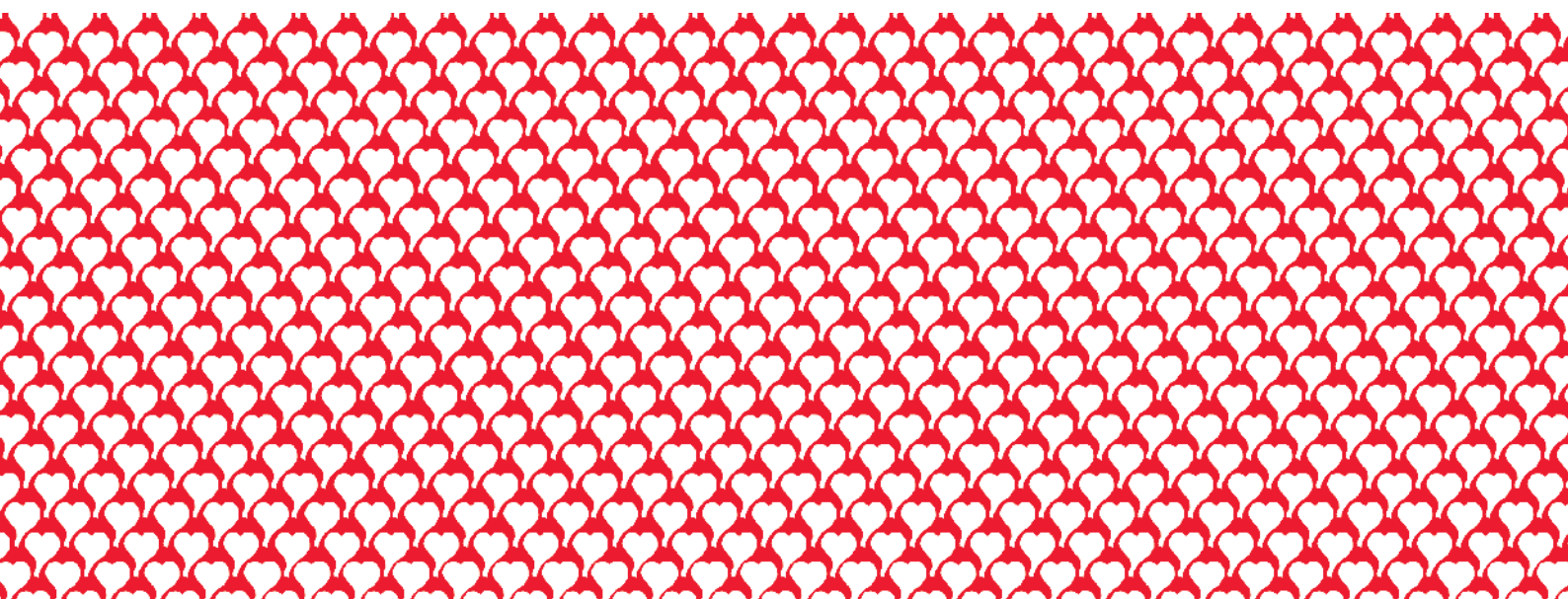
### **Sporten en vakantie vieren**

Als je erg ziek bent, kun je niet meedoen met gym op school. Er zijn ook kinderen waarbij dat altijd het geval is: kinderen met een handicap. Ze hebben bijvoorbeeld maar één arm of bewegen op een aparte manier. Voor hen is het lastig om met vriendjes te spelen, te sporten of op vakantie te gaan met hun familie. Want ze kunnen bijvoorbeeld niet zitten in een gewone stoel of liggen in een gewoon bed. Om ervoor te zorgen dat zij ook plezier kunnen maken, is er een Ronald McDonald Sportlocatie en zijn er twee vakantieplaatsen.

In Amsterdam is er een groot nieuw project: het Ronald McDonald Centre. Daar kunnen gehandicapte kinderen sporten en spelen met hun vriendjes. Dat is best bijzonder, want het Ronald McDonald Centre heeft een speciaal zwembad en een fietsbaan waarop ze wedstrijdjes kunnen rijden met elkaar. Ook kun je er voetballen, gamen, basketballen, tennissen en muziek maken. Want kinderen met een handicap vinden sporten net zo leuk als kinderen zonder handicap.

Iedereen vindt het fijn om lekker op vakantie te gaan. Als je een handicap hebt, moeten je ouders heel veel regelen om je mee te kunnen nemen. Er zijn ook plekken waar kinderen met een handicap wel makkelijk kunnen blijven. Helemaal in Zuid-Limburg ligt Ronald McDonald Kindervallei, een heel mooi gebouw waarin kinderen met hun familie kunnen logeren. Rolstoelers kunnen gewoon overal in. Er is zelfs een speciale rolstoel disco! Ook is er een theater en een bibliotheek, dus niemand hoeft zich er te vervelen. En gaan gezinnen met een gehandicapt kind liever op vakantie in het noorden van het land? Dat kan in de prachtige Ronald McDonald Hoeve in Friesland.

Met Jelle gaat het steeds beter sinds de operatie. Hij vond het eigenlijk best leuk om in het ziekenhuis zijn, want thuis heeft hij geen Kinderstad!





# Puzzel

## QUIZ

Kruis steeds de goede antwoorden aan. Als je het verhaal over Jelle goed hebt gelezen, weet je het best. Zo niet, zoek het dan op. Klaar? Zet de letters die voor de goede antwoorden staan achter elkaar. Wat lees je?

1. Hoe heet een dokter in het ziekenhuis die heel veel weet van een bepaald deel van je lichaam?  
f. professor  
c. huisarts  
g. specialist
2. Wat voor kleren heeft dokter Linda aan?  
e. een spijkerbroek  
a. een witte doktersjas  
c. een witte rok
3. Wat zie je bijna niet op de kinderafdeling?  
p. bedden  
d. knuffels  
z. pyjama's
4. Als je geopereerd bent, waar kom je dan soms een paar dagen te liggen?  
a. de gang  
o. de intensive care  
p. bij de andere zieke kinderen
5. Naar wie is het Ronald McDonald Huis genoemd?  
n. een clown  
i. een beer  
t. een goochelaar
6. Hoe is het om in een Ronald McDonald Huis te zijn?  
e. net als in een hotel  
o. net als in het ziekenhuis  
d. een beetje zoals thuis



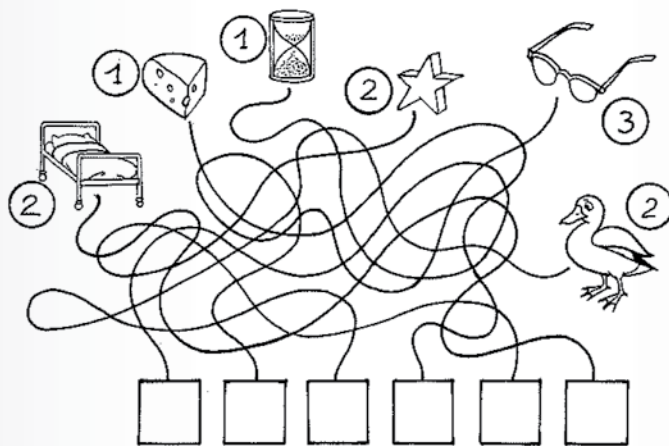




# Puzzel

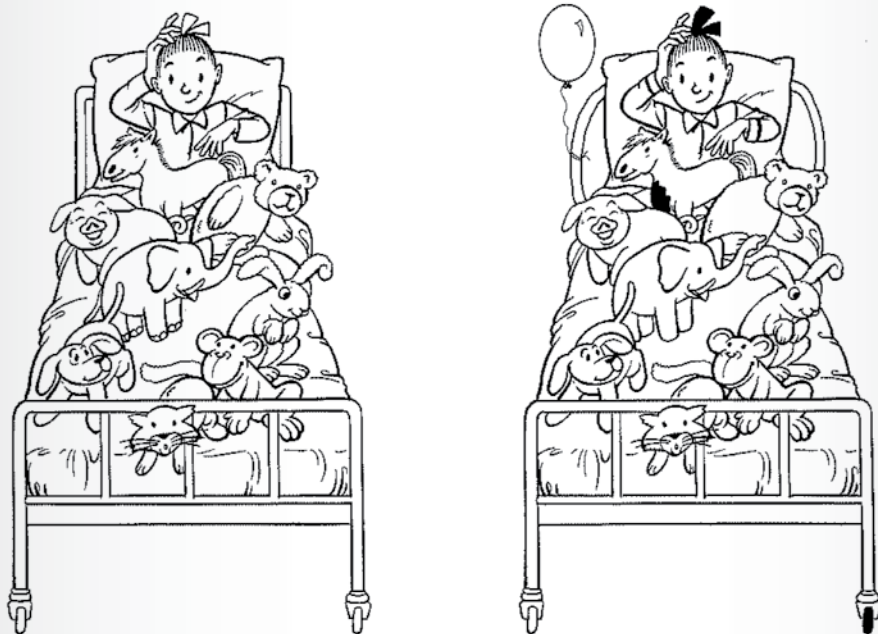
## VOLG DE LIJNTJES

Volg de lijntjes die van de vakjes naar een tekeningetje lopen. Erbij staat dan welke letter van het woord je in moet vullen. Als je klaar bent, dan lees je iets in de vakjes.



## ZIE JE HET VERSCHIL?

Twee bedden vol knuffels. De tekeningen lijken hetzelfde. Maar er zijn 8 verschillen. Zoek ze maar.



# post

spelletjes voor groep 6, 7 en 8

**Oplossingen:**  
**Kwis** 1. Specialist (g); 2. een spijkerebroek (e) 3. Pyjama's (z); 4. intensive care (o); 5. een clown (n); 6. een beeftje zoals thuis (d). De oplossing is: gezond  
**Vul in:** Koorts, operatie, zuster, infuus, dokter, de oplossing is: spuit  
**Reken maar uit:** Beter worden  
**Volg de lijntjes:** Ziekte  
**Zie je het verschil?** Strik Wiske, arm beer, tenen olifant, ballon, wielje onder het bed, rond bed, vlek paard, mouwen Wiske.



-  **15 Ronald McDonald Huizen**
-  **4 Ronald McDonald Huiskamers** 2 in aanbouw
-  **2 Ronald McDonald Vakantielocaties**
-  **1 Ronald McDonald Sportlocatie**

Valkenburg   
 Maastricht 

**[www.kinderfonds.nl](http://www.kinderfonds.nl)**

**Word lid van de Kinderfonds Hyves!**  
 Meld je snel aan op [eenhelpendehand.hyves.nl](http://eenhelpendehand.hyves.nl)



Ronald McDonald Kinderfonds  
 Postbus 25  
 3730 AA De Bilt  
 Rabobank: 3932.00.000

T: 030-2219 000  
 F: 030-2219 001  
 E: [info@kinderfonds.nl](mailto:info@kinderfonds.nl)